

עבודת השם

פירוש "אמור"

אבל מטמא הוא למת מצווה שאין לו בזה שום חילול, ע"כ. וכן אמרו בתלמוד בבלי (נזיר מח ע"ב). ונשאלת השאלה: מדוע לא דורשים הן בבלי והן בירושלמי שכהן יכול להיטמא גם לצדיק, כמובא במדרש אנדרה? (הרמב"ם הל' אהל פרק ג הלכה י) מוסיף גם נשיא שמת, הכהן מיטמא לו, על פי הירושלמי (שם), שעשו דין נשיא שמת כדין מת מצווה).

אך הטעם שהתורה נתנה איסורי טומאה לכהן הוא כדי שיחיה חיי קדושה, מפני שהכהנים משרתים במקדש. ואכן אחד ההבדלים בין כהן לכוהנת נאמר במשנה (סוטה כג ע"א): כוהנת מטמאה למתים, ואין כהן מטמא למתים, ובגמרא (שם ע"ב) אמרו: מאי טעמא שנאמר: "אמור אל הכהנים בני אהרן" (ויקרא, אמר כא, א), "בני אהרן" ולא בנות אהרן, ע"כ. איסור טומאה אצל כהנים נובע מהצורך לשרת בקודש. מעשה הקורבנות מסמל את החיבור בין העולם הזה והעולם הבא, על ידי שלוקחים קרבן שהוא גשמי, ומעלים אותו למעלה לדרגה רוחנית, ונהיה קדשי שמים. וזה כדוגמת האדם החי, המסמל גם כן את החיבור בין העולם התחתון לעולם העליון, גופו הוא מהתחתונים ונשמתו היא מהעליונים. אך ברגע שהם נפרדים ונשמתו חוזרת למעלה, נוצרת המיתה אשר מביאה לטומאה גוף בלא נשמה אשר הגיע מן התחתונים הוא דבר טמא.

ולכן, הכהן שצריך להישאר בקדושתו על מנת לשרת במקדש, אינו יכול להיטמא לגוף האדם שמת. מה שאין כן צדיק שהצליח בחייו לקדש את גופו ולהעלותו לדרגה רוחנית גבוהה כמו הנשמה, אזי גם כנפשו גופו נשאר קדוש, מבחינת צדיקים במיתתם הם חיים. לכן צדיק שנפטר אינו נחשב למת, ואזי אין טומאה, ואומר אליהו הנביא לרבי יהושע הגרסי, שלמרות הכהונה מותר לו להיטמא לצדיק, לרבי עקיבא (אור חדש).

יובת איש כהן, כי תחל לזנות--את אביו היא מחללת, באש תשרף." (אמור כא-ט). את אביו היא מחללת חיללה וביזתה את כבודו, שאומרים עליו, ארור שזו ילד, ארור שזו גידל (רש"י בסנהדרין נב). ארבע מיתות נמסרו לבית הדין סקילה, שריפה, הרג וחנק. לכאורה על עבירה זהה שעברו שני בני אדם העונש היה צריך להיות זהה אם כן, מדוע בת ישראל שזינתה דינה חנק ואילו בת כהן שזינתה דינה שריפה? כך שואל ומשיב הגר"י ניימן זצ"ל בספרו "דרכי מוסר" הגמרא (סנהדרין נב) מתרצת את אביו היא מחללת חיללה וביזתה את כבודו. יסוד גדול וחשוב לימדה אותנו תורתנו הקדושה. אינו דומה הדין העובר עבירה לאדם הנושא כתר על ראשו. בת כהן המחללת את כבוד אביו אינה מחללת רק את כבודו,

"ויאמר ה' אלימשה, אמר אליהם בני אהרן; ואמרת אליהם, לנפש לא יטמא בעמיו." (אמור כא-א) כתוב במדרש אנדרה: ומפני מה שני אמירות ("אמור", "ואמרת") נאמרו אל הכהנים? אלא אמירה ראשונה שלא יטמא למת, "ואמרת" אף על פי שאמרתם להם: לא יטמא, למת מצווה יטמא, ולצדיקים גם כן, לפי שהצדיקים במיתתם הם חיים, ומעשה היה ברבי עקיבא שתפסוהו וחבשוהו בבית האסורים, והיה רבי יהושע הגרסי משמשו. פעם אחת ביום הכיפורים רבי יהושע לקח רשות מרבי עקיבא והלך לו לביתו, בא אליהו ז"ל ודפק על פתח הדלת, אמר לו: מי אתה? אמר לו: אליהו אני. אמר לו: מה תרצה? אמר לו: באתי להודיעך שרבי עקיבא רבך מת. מיד הלכו שניהם כל הלילה עד שהגיעו לבית האסורים, ומצאו הפתח פתוח ורב האסורים ישן וכל העם ישנים, באותה שעה הגיע אליהו אצל הפתח ונפתח הפתח, נתחזק אליהו ונטפל בו. אמר לו רבי יהושע לאליהו הנביא: ולאו כהן אתה? אמר לו: בני! אין טומאה לצדיקים ולא לחכמים, ולך אמור לחכמים שילמדו לתלמידיהם כי אין טומאה לצדיקים. ועל זה משה רבינו הוזהר לכהנים: "לנפש לא יטמא בעמיו" אבל למת מצווה ולצדיקים ולחכמים אין להם טומאה. ע"כ.

לפי מדרש זה, כהן יכול להיטמא הן למת מצווה והן לצדיק, אך בגמרא, הן בבבלי והן בירושלמי, מצינו רק שכהן יכול להיטמא (בנוסף לקרובים המותרים) למת מצווה. כך אמרו בירושלמי (נזיר ג, א) על הכתוב: "לא יטמא בעמיו להחלו" (ויקרא אמור כא, ד), "בעמיו" אינו מטמא, אבל נטמא הוא למת מצווה (מפרש ה"קרבן העדה): לא יטמא בזמן שהמת בתוך עמיו, שיש לו קורבין, שאינו מת מצווה. ויש לזמרים מכאן: "להחלו" להחלו אינו מיטמא, אבל יטמא הוא על מת מצווה (מפרש ה"קרבן העדה): טומאה שהיא לו חולין וזר, שאין זה כבודו שיטמא למת.

19:03	כניסת השבת
20:06	צאת השבת
19:25	שקיעה
20:37	ה. ת.ס.
5:54	הנץ

הפטרה: "והפחיתים הלויים"

אלא היא ביזתה גם את כתר הכהונה. מכאן מתבקשת לה המסקנה בן תורה שאינו מתנהג כראוי לו, הרי שהוא מחלל ומבזה את כתר התורה אותו הוא נושא על ראשו. על כן גם עונשו גדול יותר. בן תורה חלה עליו חובת זהירות כפולה ומכופלת, עניינים רבות נשואות אליו. וכאשר ח"ו אינו מתנהג כבן תורה, הרי שהכתר אותו הוא נושא אינו ראוי לו וכגודל מעלתו כן יכבד עוונו.

וְלֹא תַחֲלֹל, אֶת־שֵׁם קִדְשִׁי, וְנִקְדַּשְׁתִּי, בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (אמור כב"ב) בגמרא בתענית (י"ח ע"ב) הובא המעשה הזה של האחים פפוס וזולניוס שהיו צדיקים גמורים שעליהם אומרת הגמרא (בבא בתרא י"ע"ב פסחים נ ע"א) הרוגי מלכות אין כל ברייה יכולה לעמוד במחיצתן והם הרוגי לוד האחים פפוס וזולניוס ומביא רשי שם את מעשיהם שנהרגו על בתו של מלך שנמצאה הרוגה. ואמרו הגויים: היהודים הרגו וגזרו גזירה על עם ישראל ועמדו אלו ופדו את ישראל ואמרו: אנו הרגנו את הילדה וכל זה כדי לבטל את הגזירה וללכת כפרה על עם ישראל.

עלינו להיות קדושים ולהיבדק במצוותיו של הקב"ה עד כדי מסירות נפש שנאמר ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך.

יְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְקִצְרַתֶּם אֶת־קִצְיֵרְהֶם וְהִבַּאתֶם אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית קִצְיֵרְכֶם, אֶל־הַכְּהֵן. (אמור כ"ג) אמרו חז"ל במדרש ויקרא רבה (כה, א) על הכתוב: "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן" הודא הוא דכתיב: "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש" (קהלת א, ג). אמר רבי בנימין בן לוי: בקשו לגנוז ספר קהלת, שמצאו בו דברים שהם נוטין לצד מינות, אמרו: כך היה ראוי שלמה לומר: "שמח בחור בילדותך ויטיבך ליבך בימי בחורותיך"? (שם יא, ט) משה אמר: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (במדבר, שלח טו לט) ושלמה אמר: "והלך בדרכי ליבך ובמראה עיניך"? (קהלת יא ט) אלא הותרה רצועה, לית דין ולית דייץ? כיוון שאמר: "ידע כי על כל אלה יביאך האלוקים במשפט" (שם), אמרו: יפה אמר שלמה, ע"כ.

סיפור בהמשכים "חיכה להזדמנות" חלק ב.

קיצור: "אנא רבי, הושיעני", התייפחה האישה לפני הצדיק רבי צבי-הירש פרידמן מליסקה. "המשטרה אסרה את בעלי על לא עוול בכפי, ומאז הוא כלוא בבית-הכלא. הכריזה כי לא תזוז ממקומה עד שיבטיח לה הצדיק כי בעלה ישוב לביתו. **המשך:** הוא גם ראה מפעם לפעם את הצדיק מליסקה ודמותו עשתה עליו רושם עמוק. תשוקה עזה התעוררה בליבו להתייצב מול הצדיק ולשוחח עמו. כאשר הביע את משאלתו לפני החסידים, לא ידעו כיצד לנהוג, והחליטו לשאול את פי הצדיק. הצדיק נענה לבקשת האיש וביקש להכניסו אליו. הגוי היה נרגש מאוד בעומדו לפני הרבי, וכאשר הרבי שאל אותו מה בקשתך, ענה כי הוא רוצה שהרבי יברכו בפרנסה טובה. שאל אותו הרבי מה עשה כדי למצוא לו עבודה טובה. האיש ענה כי הוא מנסה כל אפשרות של פרנסה אך אינו מצליח למצוא עבודה קבועה. אמר לו הרבי: "בעיר קאליב מחפשים עכשיו מנהל לבית-הסוהר. התפקיד יוכל להתאים לך". הגוי העני היה בטוח שהרבי חומד לו לצון. "רבי", קרא, "וכי אני מתאים לתפקיד כזה?! מי בכלל ייטיב בי?! הלוא אין לי הכישורים הנדרשים לעבודה כזאת". חיך אליו הרבי ואמר: "אני אומר לך: נסה, אולי יקבלו אותך. שם יש לך הזדמנות להצליח". נימת דבריו של הצדיק עודדה אותו לנהוג בעצתו. לאחר שובו לעירו נסע אל העיר קאליב. הוא הציג את עצמו לתפקיד, וכפי שאמר הרבי, החליטו לקבלו והוא נתמנה למנהל בית-הכלא. עכשיו הייתה פרנסתו מובטחת. הוא נהנה משכר גבוה ואף ממתנות-יד שמשפחות האסירים ושהלו לכיסו... כעבור זמן החליט לבקר את הצדיק מליסקה ולהודות לו על השפע שזכה לו בזכות עצתו. העמיס האיש מתנות יקרות על עגלתו, צירף להן סכום נאה, והגיש זאת אל הרבי. הצדיק קיבלו בחביבות, אולם דחה בנימוס את מתנותיו ולא הסכים לקבל ממנו דבר. אכזבה גדולה ניכרה בפניו של האיש. הוא הוסיף להפציר ברבי כי ייטול את מתנתו, המבטאת את הכרת הטובה שהוא חש כלפיו, אולם הרבי סירב ואמר: "לא אוכל לקבל ממך דבר. אם תרצה לגמול לי טובה, הבטח לי שאם אבקש ממך אי-פעם דבר-מה, תמלא את בקשתי". האיש הבטיח מיד למלא תמיד כל בקשה שיבקש הרבי, וציפה שבקשה כזאת תגיע. שנים חלפו והרבי לא ביקש ממנו דבר, עד שבאה אליו האישה הזאת. סיים רבי ישעיה את סיפורו ואמר: "הלוא תבינו עתה מדוע כאשר שלח הרבי את האישה אל מנהל הכלא, נענה לה מיד בחפץ וברצון, ואף התרגש מהעובדה שניתנה לו סוף-סוף האפשרות לגמול טובה על העצה הטובה שהעניק לו הצדיק מליסקה". **סוף!**

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

פנית ההלכות "דין מלחמה בשבת"

יט. מי שגייסוהו למלחמה בעיצומו של יום השבת, ואינו חוזר לעיר ביום ראשון, יש ליעץ לו ללבוש את התפילין בשבת, ויכוין להדיא שאינו מתכוין לשם מצות תפילין, ואז יוכל להוציא התפילין מרשות לרשות, כדי שיוכל להניחן למחרת ביום ראשון. (ילקוט שבת ד' עמוד רפ)

כ. הדבר ברור שאין לחייל לטלטל נשק שלא בשעת מלחמה, ואפילו בחצר המעורבת.

כא. גויים שצרו על עיירות ישראל, אם באו על עסקי ממון אין מחללין עליהם את השבת, שלא הותר לחלל שבת בשביל הפסד ממון. אבל אם באו על עסקי נפשות, ואפילו אם יש ספק אם באו על עסקי נפשות או לא, יוצאים עליהם בכלי מלחמה ומחללין עליהם את השבת. ובעיר הסמוכה לספר, דהיינו עיר המבדלת בין גבול שישראל דרים בה, לגבול שהעכו"ם דרים שם, אפילו לא באו אלא על עסקי תבן וקש, מחללין עליהם את השבת. שיש לחשוש שאם ילכודה תהא הארץ נוחה לפניהם לכבושה. (ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד רפא)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
חיה שורנחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asef@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד...